

A ט"ד
Intro

Today we will learn בע"ה of דף נ"ב בבא מציעא
Some of the topics we will learn about include.

In the time of the Mishnah the face value of the coin reflected the value of the amount of metal in it based on weight. After some time, the coins would become diminished by erosion due to handling and would contain less metal.

The Mishnah therefore discusses
אונאה למטבעות

If a person paid someone with a coin that was חסר, partially eroded, at what point is he liable for the Issur אונאה, of deceiving someone in monetary matters?

רבי מאיר holds
אחד מכ"ד

If the חסרון was 1/24th of its weight;
רבי יהודה holds

אחד מ"ב

If the חסרון was 1/12th of its weight;
רבי שמעון holds

אחד משתות

Only if the חסרון was 1/6th of its weight;

The אונאה in whether these opinions also apply to טלית, garment.

B The Halachah of פחות מכן יקוץ

If the סלע diminished to less than half its weight, the owner must destroy it, because עשוי לרמות בו בני אדם

One can deceive others into accepting the סלע in lieu of a שקל

The Machlokes regarding יתר על כן יקוץ

If the סלע was חסר and was more than half its original weight, must it be destroyed, or may it be kept and traded at its current worth?

עד מתי מותר להחזיר

The time-limit for the seller to return the coin to the buyer and exchange it for another coin;

בכרכים עד כדי שיראה לשולחני

In the big cities, until the time it would take for the seller to show the coin to a money changer.

בכפרים עד ערבי שבתות

In the small towns where there is no שולחני, until Erev Shabbos when the seller goes to the marketplace and attempts to spend the coin for food.

A

אונאה למטבעות

רבי שמעון	רבי יהודה	רבי מאיר
אחד	אחד	אחד
משתות	מי"ב	מכ"ד

אונאה
of a garment.

B

פחות מכן יקוץ
עשוי לרמות בו בני אדם

יתר על כן יקוץ

עד מתי מותר להחזיר

בכרכים
עד כדי שיראה
לשולחני

בכפרים
עד ערבי שבתות

1 So let's review ...

In the time of the Mishnah the face value of a coin reflected the value of the amount of metal in the coin based on weight. After some time, the coins would become diminished by erosion due to handling and contain less metal.
The Mishnah therefore discusses אונאה למטבעות

Zugt Di Mishnah

כמה תהא הסלע חסירה ולא יהא בה אונאה
Regarding a סלע coin that has eroded, up till what point is there no Issur אונאה and the owner may trade it for its full value?

רבי מאיר says
ארבע איסרות
איסר לדינר

If the סלע was חסר up to four איסרות, or up to 1 איסר per each דינר, which is 1/24th of its weight, there is no Issur אונאה.

There are four דינר in a סלע, and twenty four איסרות in each דינר. Therefore, four out of ninety-six איסרות is 1/24th of a סלע.

However, if the סלע was 1/24 חסר or more of its weight, there is an Issur אונאה.

רבי יהודה says
ארבע פונדיונות
פונדיון לדינר

Even if the סלע was חסר up to four פונדיונות, one פונדיון per דינר, which 1/12th of its weight, there is no אונאה.

There are four דינר in a סלע, and twelve פונדיונות in each דינר. Therefore, four out of forty eight פונדיונות is 1/12th. However, if the סלע was 1/12 חסר or more, there is an Issur אונאה.

רבי שמעון says
שמונה פונדיונות
שני פונדיונים לדינר

Even if the סלע was חסר up to eight פונדיונות, two per דינר, which is 1/6th of its weight, there is no אונאה.

There are four דינר in a סלע, and twelve פונדיונות in each דינר. Therefore, eight out of forty eight פונדיונות is 1/6th. However, if the סלע was 1/6 חסר or more, there is an Issur אונאה.

1

In the time of the Mishnah the face value of a coin reflected the value of the amount of metal in the coin based on weight.

After some time, the coins would become diminished by erosion due to handling and contain less metal.

The Mishnah therefore discusses
אונאה למטבעות

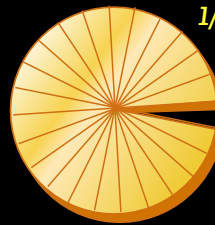
מאיר

**כמה תהא הסלע חסירה
ולא יהא בה אונאה**

Regarding a סלע coin that has eroded, up till what point is there no Issur אונאה and the owner may trade it for its full value?

רבי מאיר

**ארבע איסרות
איסר לדינר**

1/24th

If the סלע was חסר up to four איסרות, or up to 1 איסר per each דינר, which is 1/24th of its weight, there is no אונאה.

However, if the סלע was missing 1/24th or more of its weight, there is an Issur אונאה.

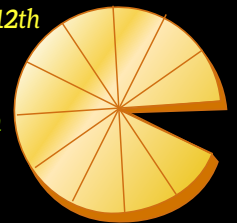
רבי יפד

**ארבע פונדיונות
פונדיון לדינר**

1/12th

Even if the סלע was חסר up to four פונדיונות, one פונדיון per דינר, which 1/12th of its weight, there is no אונאה.

However, if the סלע was missing 1/12th or more, there is an Issur אונאה.

רבי שמעון

**שמונה פונדיונות
שני פונדיונים לדינר**

1/6th

Even if the סלע was חסר up to eight פונדיונות, two per דינר, which is 1/6th of its weight, there is no אונאה.

However, if the סלע was missing 1/6th or more, there is an Issur אונאה.

2 The Gemara asks
 מאי שנא בסלע דפליגי
 ומאי שנא בטלית דלא פליגי
 Why regarding coins, such as a סלע, there IS a Machlokes in the אונאה amount, while in the previous Mishnah regarding merchandise, such as a garment, there is NO Machlokes and all agree that the אונאה amount is a שתות, 1/6th?
 The Gemara offers two תירוצים:
 1.
 answers רבא
 מאן תנא טלית רבי שמעון היא
 The Machlokes is actually regarding both סלע and טלית, and the previous Mishnah is שמעון רבי who holds the אונאה amount for both סלע and טלית is a 1/6, שתות, 1/6th.
 However, according to מאיר רבי the אונאה amount for both סלע and טלית is 1/24th, and according to יהודה רבי the אונאה amount for both סלע and טלית is 1/12th.
 2.
 אבי disagrees and answers that the Machlokes is only regarding סלע, and מאיר רבי and יהודה רבי hold that for a סלע the אונאה is even less than a שתות, because סלע כיון דלא סגי ליה לא מחיל
 The benefit of the סלע is merely for trade, and since this סלע will not be readily accepted everywhere, a person is not willing to accept its lesser value even if only less than a שתות.
 However, there is NO Machlokes regarding טלית, and all agree that the אונאה amount is only a שתות, because טלית עד שתות מחיל איניש
 A person is willing to accept up to a שתות, because there is a personal benefit from the actual garment.
 As people say;
 עשיק לגביך
 ושוי לכרסין
 Pay a high price to cover your back with a garment, but pay only the market price to fill your stomach with food.
 =====

2

?

מאי שנא בסלע דפליגי ומאי שנא בטלית דלא פליגי
Why regarding coins, there is a Machlokes in the אונאה amount, while in the previous Mishnah regarding merchandise, such as a garment, there is no Machlokes and all agree that אונאה is a שתות - a 1/6th?

1

רבא
מאן תנא טלית רבי שמעון היא
The Machlokes is actually regarding both סלע and טלית, and the previous Mishnah is שמעון רבי who holds the אונאה amount for both סלע and טלית is a 1/6th.

רבא
However, according to מאיר רבי the אונאה amount for both סלע and טלית is 1/24th.
And according to יהודה רבי the אונאה amount for both סלע and טלית is 1/12th.

2

אבי
מאן תנא טלית רבי שמעון היא
The Machlokes is only regarding סלע, and מאיר רבי and יהודה רבי hold that for a סלע the אונאה is even less than a שתות, because סלע כיון דלא סגי ליה לא מחיל

אבי
The benefit of the סלע is merely for trade, and since this סלע will not be readily accepted everywhere, a person is not willing to accept its lesser value even if only less than a שתות.

אבי
מאן תנא טלית רבי שמעון היא
However, there is NO Machlokes regarding טלית, and all agree that the אונאה amount is only a שתות, because טלית עד שתות מחיל איניש

אבי
עשיק לגביך - ושוי לכרסין
*As people say;
 Pay a high price to cover your back with a garment, but pay only the market price to fill your stomach.*

3 The Gemara now proceeds to discuss a coin which has lost more than אונאה, more than 1/6th of its original weight, according to רבי שמעון, and is now worth less than 5/6th of its face value; May it be kept? Or must it be destroyed?

The Gemara cites a Mishnah in מסכת כלים. עד כמה תיפחת ויהא רשאי לקיימה

לסלע שני דינרים

If the סלע eroded up to two דינרים, half its original weight, it may still be kept.

פחות מכן יקוץ

If the סלע eroded to less than half its weight, it must be destroyed.

As the Braisa explains

עד כמה תיפחת

ויהא רשאי לקיימה

בסלע עד שקל

If a סלע was חסר until half its original weight, it may be kept, because as Rashi explains

לפי שפחת שלו ניכר

ואין עשוי לרמות בו בני אדם

The חסרון is obvious, and one cannot deceive others into accepting the coin for a סלע.

However, if the סלע was חסר to less than half its original weight, it must be destroyed, because

עשוי לרמות בו בני אדם

One can deceive others into accepting the סלע for a שקל, because as Rashi explains;

דמתוך שבה ממטבע עבה ורחבה

טועין בו לאמדו בשקל

Since this coin originated from a סלע, a thick and wide coin, people might mistakenly think that it still has half its original weight, the metal equivalent of the more valuable שקל.

=====

3 The Gemara now proceeds to discuss a coin which has lost more than אונאה, more than 1/6th of its weight, according to רבי שמעון, and is now worth less than 5/6th of its face value;

May it be kept?

Or must it be destroyed?

The Gemara cites a Mishnah in מסכת כלים.

עד כמה תיפחת ויהא רשאי לקיימה

?

לסלע שני דינרים

If the סלע eroded up to two דינרים, half its original weight, it may still be kept.

פחות מכן יקוץ

If the סלע eroded to less than half its weight, it must be destroyed.

עד כמה תיפחת ויהא רשאי לקיימה
בסלע עד שקל

If a סלע was חסר until half its original weight, it may be kept,

As Rashi explains

לפי שפחת שלו ניכר

ואין עשוי לרמות בו בני אדם

The חסרון is obvious, and one cannot deceive others into accepting the coin for a סלע.

However, if the סלע was חסר to less than half its weight, it must be destroyed, because

עשוי לרמות בו בני אדם

One can deceive others into accepting the סלע for a שקל, because as Rashi explains;

דמתוך שבה ממטבע עבה ורחבה

טועין בו לאמדו בשקל

Since this coin originated from a סלע, a thick and wide coin, people might mistakenly think that it still has half its original weight, the metal equivalent of the more valuable שקל.

4 The Gemara cites a Machlokes regarding יתר על כן מאי
 What is the Halachah if the סלע eroded to a point where it lost more than אונאה, but retained more than half its original weight?
 הונא רב says
 פחות מכן יקוץ
 יתר על כן יקוץ
 In both cases it must be destroyed.
 At less than half its original weight, because as Rashi explains,
 דאתי לאפוקה בשקל
 It will be mistaken for a Shekel which is half a Selah, and others might be deceived into accepting it as a Shekel.
 At more than half its original weight, it must also be destroyed, because
 מחליפה בסלע
 Others might be deceived into accepting it as a Selah.

Therefore, that which the Mishnah taught
 תיפחת סלע שני דינרים
 רשאי לקיימה
 If it eroded to half its weight, it may be kept;
 Must be referring only to a case of where it eroded all at once, as in a fire, but if it eroded gradually,
 תקוץ
 It must be destroyed at the point of less than a sixth, but more than half, of its face value.

אמי רבי disagrees and says
 פחות מכן יקוץ
 יתר על כן יקיים
 Only if the סלע was less than half its weight, it must be destroyed, because
 דאתי לאפוקה בשקל
 As explained earlier;
 But if the סלע was more than half its original weight, it may be kept, and be used for its current actual value, because
 לא מחליפה בסלע
 It will not be mistaken for a סלע, because that difference is obvious.
 =====

4

יתר על כן מאי
 What is the Halachah if the סלע eroded to a point where it lost more than אונאה, but retained more than half its original weight?

רב הונא
פחות מכן יקוץ
יתר על כן יקוץ
 In both cases it must be destroyed.
 At less than half its original weight,
 As Rashi explains,
דאתי לאפוקה בשקל
 It will be mistaken for a Shekel which is half a Selah, and others might accept it as a Shekel.

At more than half its original weight, it must also be destroyed, because
מחליפה בסלע
 Others might be deceived into accepting it as a Selah.

Therefore, that which the Mishnah taught
תיפחת סלע שני דינרים
רשאי לקיימה
 Must be referring to a case of where it eroded all at once, as in a fire, but if it eroded gradually,
 it must be destroyed at the point of less than a sixth, but more than half, of its face value.

רבי אמי
פחות מכן יקוץ
יתר על כן יקיים
 Only if the סלע was less than half its weight, it must be destroyed, because
דאתי לאפוקה בשקל
 As explained earlier;
 But if the סלע was more than half its original weight, it may be kept, and be used for its current actual value, because
לא מחליפה בסלע
 It will not be mistaken for a סלע, because that difference is obvious.

5 רבי אמי makes a similar distinction

דינר הבא משקל
מותר לקיימו

If a coin diminished to a דינר, half its original weight, it may be kept, and used in lieu of a דינר, because it will not be mistaken for a שקל since the חסרון is noticeable.

However

דינר הבא מסלע
אסור לקיימו

If a coin diminished to a דינר, one-quarter of its original size, it may not be kept and used in lieu of a דינר, because as explain earlier

דמתוך שבא ממתבע עבה ורחבה
טועין בו לאמדו בשקל

Since this דינר originated from a סלע, a thick and wide coin, people might mistakenly think that it still has the metal equivalent of the more valuable שקל.

=====

5

רבי אמי makes a similar distinction

**דינר הבא משקל
מותר לקיימו**

If a coin diminished to a דינר - half its original weight, it may be kept, and used in lieu of a דינר, because it will not be mistaken for a שקל since the חסרון is noticeable.

However

**דינר הבא מסלע
אסור לקיימו**

If a coin diminished to a דינר, one-quarter of its original size, it may not be kept and used in lieu of a דינר, because as explain earlier

**דמתוך שבא ממתבע עבה ורחבה
טועין בו לאמדו בשקל**

Since this דינר originated from a סלע, a thick wide coin, people might mistakenly think that it still has the metal equivalent of the more valuable שקל.

6 Let's summarize:
 --- If the coin is worth more than כדי אונאה, it may be used at face value, full value.
 --- If it is worth less than אונאה כדי but more than half its original value, it is a מחלוקת רב הונא
 יקוץ
 ורב אמר
 יקיים
 --- If it is worth half its value, מותר לקיימו, it may be kept and used it at its current actual value.
 --- If it is worth less than half, יקוץ, it must be destroyed.
 =====

6

Let's summarize:

If the coin is worth more than כדי אונאה, it may be used at face value, full value.

If it is worth less than אונאה כדי but more than half its original value, it is a מחלוקת רב הונא
 יקוץ

רב אמר
 יקיים

If it is worth half its value, מותר לקיימו, it may be kept and used at its current actual value.

If it is worth less than half, יקוץ, it must be destroyed.

7 The Mishnah continues
 עד מתי מותר להחזיר
 What is the time-limit for the seller to return the coin to the buyer and exchange it for another coin?
 בכפרים עד כדי שיראה לשולחני
 In the big cities, until the time it takes for the seller to show the coin to a moneychanger.
 בכפרים עד ערבי שבתות
 In the small towns where there is no שולחני, until Erev Shabbos when the seller goes to the marketplace and attempts to spend the coin for food.

7

מלך

עד מתי מותר להחזיר
 What is the time-limit for the seller to return the coin to the buyer and exchange it for another coin?

בכפרים
עד ערבי שבתות
 In the small towns where there is no שולחני, until Erev Shabbos when the seller goes to the marketplace and attempts to spend the coin for food.

בכפרים
עד כדי שיראה לשולחני
 In the big cities, until the time it takes for the seller to show the coin to a moneychanger.

8 The Gemara asks

מאי שנא בסלע דמפליג
ומאי שנא בטלית דלא מפליג

Why does the Mishnah of סלע differentiate between כרכים and כפרים, while the previous Mishnah of טלית does not differentiate between כרכים and כפרים and for both the time-limit is קרובו או לתגר?

The Gemara offers two תירוצים:

1.

אביי says

כי תנן נמי מתניתין בטלית בכרכין תנן

This distinction applies to both סלע and טלית and the Mishnah of טלית refers only to כרכין, however regarding כפרים

עד ערבי שבתות

2.

רבא says regarding טלית there is no distinction and in both כרכין and כפרים

בכדי שיראה לתגר או קרובו

Because

טלית כל איניש קים ליה בגוה

Most people can evaluate a garment.

However, regarding סלע there is a distinction, because

סלע כיון דלאו כל איניש קים ליה בגוה

אלא שולחני

Most people cannot evaluate a coin; only a money changer.

=====

8

**מאי שנא בסלע דמפליג
ומאי שנא בטלית דלא מפליג**

Why does the Mishnah of סלע differentiate between כרכים and כפרים, while the previous Mishnah of טלית does not differentiate between כרכים and כפרים and for both the time-limit is

עד כדי שיראה לתגר או קרובו

רבא

Regarding טלית there is no distinction and in both כרכין and כפרים בכדי שיראה לתגר

או קרובו

Because

טלית כל איניש קים ליה בגוה

Most people can evaluate a garment.

אביי

כי תנן נמי מתניתין בטלית בכרכין תנן

This distinction applies to both סלע and טלית

and the Mishnah of טלית refers only to כרכין,

however regarding כפרים עד ערבי שבתות

However, regarding סלע there is a distinction, because סלע כיון דלאו כל איניש קים ליה בגוה אלא שולחני

Most people cannot evaluate a coin; only a money changer.

9 The Mishnah continues
 אם היה מכירה אפילו לאחר שנים עשר חדש
 מקבלה הימנו
 ואין לו עליו אלא תרעומת
 As רב חסדא explains
 מדת חסידות שנו כאן
 The Mishnah refers to a pious person who goes beyond
 the letter of the law, and even long after the time-limit
 expired
 מקבלה הימנו
 He should accept the coin and exchanges it for another.
 However,
 אחר אע"פ שאין מקבלה הימנו
 אין לו עליו אלא תרעומת
 A common person does not have to accept the coin, and
 the seller can only bear a grudge, but he has no claim,
 because
 שלא החזירו בזמנו
 He did not return the coin within the time-limit.

9

אם היה מכירה
 אפילו לאחר שנים עשר חדש
 מקבלה הימנו
 ואין לו עליו אלא תרעומת

As רב חסדא explains

מדת חסידות שנו כאן
 The Mishnah refers to a pious person
 who goes beyond the letter of the law,
 and even long after the time-limit expired

מקבלה הימנו
 He should accept the coin and exchanges it for another.

However,

אחר אע"פ שאין מקבלה הימנו
 אין לו עליו אלא תרעומת
 A common person does not have to accept the coin,
 and the seller can only bear a grudge,
 but he has no claim, because

שלא החזירו בזמנו
 He did not return the coin within the time-limit.